

Ámen, ámen!

Bibliaolvasás: 1Kir. 17, 8-24.

Alapige: „Bizony, bizony mondom nektek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általment a halálból az életre. Bizony, bizony mondom nektek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élnek.” Ján 5:24 – 25.

Különössége mai igénknek, hogy az >>ámen<< mindjárt az ige legelején van, nem pedig annak, vagy a prédikációnak a végén, ahogyan azt megszoktuk. Miért van ez a felcserélt sorrend?

„Az Ószövetségben az >>ámen<< szó csak az áldás – és esküformulákra adott *befejező* felkiáltásként, illetve válaszként szerepel. Saját állításának *kezdeti* bizonygatására először és kizárólag Jézus használja, miközben mindig összekapcsolja a >>mondom nektek<< (vagy >>neked<<) kifejezéssel. Minthogy az ősegyház a fejező >>ámen<< mondásának zsidó gyakorlatát tartott ameg (1Kor 14,16; Jel 5, 14; Róma 11, 36; 1Pét 4, 11), a bevezető >>ámen<< aligha származhat ettől a közösségtől. A szinoptikusoknál Jézus mindig csak egyszer (összesen 50 alkalommal) mondja ki az >>ámen<< szót, Jánosnál azonban mindig kétszer (25 alkalommal). Ez a kettőzés jánosi sajátosság. A saját tanítása előtt elhangzó jézus >>ámen<< ugyanis hallatlan újdonságnak számított. János észrevette ezt, és helyesen ki is emelte. (...) A zsidó irodalomban nincs párhuzama annak a módnak, ahogyan Jézus a saját >>ámenjét<< kimondta: az általában záradékkul szolgáló héber bizonygató kiáltást arám (vagy görög?) nyelvű kijelentésének elejére helyezte.”¹

A héberben a hűség, אֱמֶת (’emet), igazságnak is fordítható, és innen jön az >>Ámen<< is, ez a folyamatos hűség bizonyosság. Egyszer azt mondta rád az Isten Jézusban, hogy >>Ámen<<, és ezt az >>Ámen<<-t Ő vissza nem vonja, az Ő hűsége megmarad mindörökké.² Amikor azt mondta rám, hogy >>Ámen<<, akkor a Fiát mondta. Az >>Ámen<<: Jézus, ahogy a Jelenések könyvében olvassuk: >>Ezt mondja az Ámen, a hű és igaz bizonyosság, az Isten teremtésének kezdete<<(Jel 3, 14)”³

A „miért kezdi Jézus a beszédét az >>ámen<< szóval?” – kérdésre tehát a felelet az, mert Ő a kezdet és a vég, az első és az utolsó, az Alfa és Omega, az Isten teremtésének kezdete, „mert benne teremtetett minden a mennyen és a földön, a láthatók és a láthatatlanok, akár trónok, akár uralmak, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok, minden általa és őrá nézve teremtetett (Kolossé 1: 16).” Benne van a mi váltságunk, bűneink bocsánata, aki képe a láthatatlan Istennek, és minden teremtmény előtt született (Kolossé 1: 14-15). Ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn. Ő a feje a testnek, az egyháznak, ő a kezdet, elsőszülött a halottak közül, hogy mindenekben övé legyen az elsőség (Kolossé 1: 17-18) úgy a halálban, ahogyan a feltámadásban is. Pál így tanít erről:

„Avagy nem tudjátok-e, hogy akik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg? Eltemettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba:

¹ Benedikt Schwank OSB: Evangelium nach Johannes (1996) Turay Alfréd fordításában, János. Agape Ferences Nyomda és Könyvkiadó Kft. Szeged 2001. oldal 81 – 82.

² Mert nagy a kegyelmessége irántunk, és az ÚR igazsága (=hűsége) örökké megmarad. Zsolt 117: 2

³ Visky Ferenc: Nagyobb van itt. Koinónia Kolozsvár 2018. oldal 83.

hogy miképpen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképpen mi is új életben járjunk. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele egyggyé lettünk, bizonyára feltámadásáé szerint is [azok] leszünk. Tudván azt, hogy a mi ő emberünk ő vele megfeszítettett, hogy megerőtelenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek: Mert aki meghalt, felszabadult a bűn alól. Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy élünk is ő vele.” Róm 6:3 – 8.

Igen, elismerem és tudom, hogy rendkívül megfoghatatlan ez a tanítás, éppen ezért egy ószövetségi képpel, az Illés történetével igyekszem azt közelebb hozni magunkhoz. Illés próféta Izrael történelmének egyik legválságosabb idejében élt. elég most azt mondanom, hogy a bűn miatt az országban három és fél évig tartó éhínség pusztított, Illésre pedig istenfélelméért vérdíjat tűztek ki, ezért külföldre kellett menekülnie. Isten Szíriában akarta őt elrejtetni és róla gondoskodni. Ezt mondta neki az Úr:

- „Megparancsoltam ott egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad.”

Ha csak eddig olvastuk volna el az ígét, azt gondolnánk, hogy egy tehetős asszonyról van szó, aki férjétől hatalmas vagyont örökölt és éppen nincs mit tegyen az örökségével. De kiderült, hogy nincs így. Az kell gondoskodjék az Úr szolgájáról, aki maga is gondoskodásra, segítségre szorult! Milyen abszurd gondviselés ez!

Illés mit sem tudva az özvegy állapotáról az Úr szavában bízva elindul. Engedelmeskedik, anélkül, hogy értené Istent. Az Isten egyetlen emberét sem az értés, hanem az engedelmesség tette az Isten emberévé, azaz prófétává.

Illésnek tehát nem volt semmilye, még az Úr megértése sem, csak az Isten hívó és küldő igéje, a Szó, mely kezdetben a nem létből hívta létre a szemeink elé táruló világot és az Úr iránti bizalmat a szívben felgerjesztő Beszéd. Ha nem hisz Illés a Szónak és nem indul el a küldő hívásra, ha ott marad a minden tekintetben kiszáradt Izraelben, elhagyatottan magára maradt volna és elveszett volna.

Isten a pogányokhoz küldte el, kezdetben egyetlen egy pogányhoz, egy özvegyasszonyhoz az egész népet, egy országot, sőt a világmindenséget megtartani rendelt Igét. Egyetlen asszonyhoz küldte az Isten az IGÉT, ahogy karácsonykor is tette, a názáreti szűzzel. Ez most is így van, azzal a különbséggel, hogy most ez az egyetlenegy ember te magad lehetsz testvérem, vagy én, akik halljuk az Urat. Ezt kérdezed:

- Miért éppen téged, vagy miért éppen engem választott ki az Isten erre a próbára?

Azért, mert Isten könyörülete keresi azt, akin könyörülhet, és Ő, akkor, abban a pogány óceánban, éppen arra az egyetlen nincstelen özvegyasszonyra talált rá, őt találta alkalmasnak, akinek csak egy marék lisztje és egy pogácsára való olaja volt a korsó alján, egyetlen napra, egészen pontosan csak arra a bizonyos egy napra való élelme.

Szeretett testvérem! Mennyi liszted és olajod van? Szerinted hány napra való életed van? Nézz jól a lelki vékádba és vizsgáld meg jól lelki olajos korsódat is. Vajon tele vannak, vagy szinte üres? Fiatalon úgy képzeljük, hogy mire megöregszünk tele lesz életünk edénye mindenféle testi és lelki javakkal és azt odaadjuk majd annak, akit a legjobban szeretünk. Aztán eljön a nap, hamarabb, mint gondolnánk, amikor tudjuk, hogy még az óráink is meg vannak számolva és akkor életünk edényének az aljára nézünk; a semmi nem sok, mert csak azt találjuk benne. Ekkor ezt halljuk:

- ***„Bizony, bizony mondom nektek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és akik hallják, élnek.” Ján 5: 25.***

Ez ám az érzés, tapasztalat és felismerés! Ez készítet a következő kiáltására:

„Halld meg, URam, hangomat, hívlak! Irgalmazz nekem, és hallgass meg engem! Szívemben hallom, hogy azt mondod: Az én arcomat keressétek! A te arcodat keresem, ó, URam! Ne rejtse el előlem arcodat, ne utasítsd el szolgádat haraggal! Te vagy segítőm, ne taszíts el, ne hagyj el engem, szabadító Istenem!” Zsolt 27: 7-9.

„Ha Jézus hívása elér, mi is ezt éljük át. Az Ige szíven talál. (...) Ne higgyetek annak az Igének, amelyik nem járja át a szíveket, nem ítél meg, mert nem Szentlélektől van. Isten Igéje nem altatódal⁴, (...) ahogy sokan szeretnék.”⁵ Isten Igéje élő és ható (...)!⁶ Az Ige holtak kiált az életre (Ján 11:43)! Meg van írva:

- **„Ne gondoljátok, hogy békességet szerezni jöttem a földre; nem azért jöttem, hogy békességet hozzak, hanem hogy kardot!”** Mt 10, 34. **„Íme ez vettetek sokaknak elestére és feltámadására az Izraelben; és jegyül, akinek [sokan] ellene mondanak; Sőt a te lelkedet is áthatja az éles tör; hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek.”** Luk 2:34-35
- **„Sohasem olvastátok az Írásokban, hogy amelyik követ az építők megvetették, az lett a szegletkő; az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemünk előtt? (...) És aki erre a kőre esik, az összezúzza magát, akire pedig ez ráesik, azt összetöri.”** Mt 21: 42 és 44.

Isten ÍGÉJE, a mennyek országának igéje (Máté 13:19): szeplőtelen, hervadhatatlan és romolhatatlan mag (1Pét 1:23), melyből Isten országa fiai növekednek (Máté 13:38). Istennek ez az ÍGÉJE, áldás, de olyan áldás, ami kizár minden egyoldalú megvilágítást. Olyan áldás, ami elesés és feltámadás, szívet átjáró éles tör, mely öl és elevenít, sírba visz és visszahoz, megsebez és gyógyít. „Sokan igényelnék Isten áldását mint áldást, de kevesen fogadják el istennek azt az áldását, amely az elesésben mutatkozik meg. Pedig Jézus Krisztus eljött ebbe a világba, és benne először elesünk, és csak azután tartatunk meg.”⁷ Péter nagycsütörtök éjszakáján szeretett mesterét háromszor megtagadva esett el. Az önmagát önkezüleg felakasztó Júdás sorsára jutott volna, ha Jézus imádságával, szavával és szelíd tekintetével nem nyúl utána és meg nem tartja, mint a vizenjárás napján (Máté 14:28-31). Jób a nagy szenvedő a hétszerte nagyobb áldás megnyerése előtt a teljes megsemmisülés halálába süllyedt és merült el. Amikor tehát azzal az özvegyasszonnyal együtt a magunk vékájába és olajos korsójába nézünk meggyógyult látással kell látnunk, hogy mi van benne! Csak Isten ad ilyen gyógyult igaz látást. Bárcsak Isten szemével láthatnám a valót! Ha olyan a vékánk, mint a Simon Péteré az árulás éjszakáján, vagy a szenvedő Jób állapota, vagy mint a világteremtés előtti semmi és sötét kietlenség, akkor jó, mert megszólalhat benne az Úr világteremtő Igéje és Ő újjá teremt. Ha azonban egy marék helyett két marék lisztünk van benne, és korsónkban egy cipóra való olaj helyett két cipóra való olajunk van, akkor félő, hogy Isten nem tud könyörölni rajtunk.

⁴ És íme, te olyan vagy nekik, mint valamely szerelmeskedő ének, szép hangú, s mint valamely jó hegedűs; csak hallják beszédeidet, de nem cselekszik azokat. De ha beteljesednek, [mert] íme beteljesednek, megtudják, hogy próféta volt közöttük. Ez 33:32-33

⁵ Visky Ferenc: Nagyobb van itt. Koinónia Kolozsvár 2018. old 107.

⁶ Mert az Istennek beszéde élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait. Zsid 4:12

⁷ Visky Ferenc: Nagyobb van itt. Koinónia Kolozsvár 2018. old 113.

A saját megtartatásunk, helyreállítatásunk, felemeltetésünk, elesettségünk felismerésével kezdődik; tudnom kell, hogy milyen nagy az én bűnöm és nyomorúságom, hogy a KÖNYÖRÜLŐ KEGYELEMÉRT KIÁLTSAK!

A történet szerint az özvegynek az utolsó falatját, sőt mivel volt egy fia, így a gyermeke utolsó falatját is oda kellett adnia az Isten emberének. Ezután már az éhhalál következik, övé és a fiáé. Ez az asszony, aki Illés nélkül is ott volt már halál torkában az Úr és az Illés szavára úgy dönt, hogy lemond az éhhalállal vívott utolsónak tervezett csatájáról és azt az utolsó cipóra valót nem a fiának, és magának készíti el, hanem az Isten emberének. Hitte vagy nem az Illés beszédét, tény az, hogy épp annak köszönhetette életét, hogy engedelmeskedve a kérlelő szónak felvette a hozzá küldött Isten emberének a gondját és az ő életét a maga, - vagyis a fiáéval egybefonódott saját - élete elé helyezte. Azt mondta: Kiveszem még a vékából és az olajos korsóból a mai napra való kenyeret (Máté 5: 11), és többé semmi sem lesz benne.

Van egy véka, amibe bele nézve azt látjuk meg benne, hogy elfogyott az életünk, mert valahogy abban a vékában egy pár nappal hamarabb elfogy az élet, mint az utolsó lélegzetvétel és szívdobbanás. Nos, ez az asszony azon a napon, abban az órában vállalta annak következményét, hogy percekben belül semmije se lesz, napjai sem. Ő ezt így fogalmazta meg:

- „haza megyek, és megkészítem azt magamnak és az én fiamnak, hogy megegyük és azután meghaljunk.” 1Kir 17: 12.

Ezt az áldozatot dicsérte meg Jézus, amikor a templomban mindenkinek a füle hallatára mondta: Ez az özvegyasszony az ő két fillérével mindenkinél többet adott, mert míg mások a fölöslegükből tettek (a perselybe), ő mindenét odaadta. Milyen holnapra számított ez a Jézus által bemutatott özvegy asszony? Menj testvérem és kísérd haza ezt az özvegyet! Ül le vele az üres asztalhoz, sétálj el vele az üres kamrában, padlásra és pincébe! Tölts el vele egy órát! Tedd fel a nagy kérdést: - Honnét vegyek neki életet? És most gondold el, hogy te vagy az özvegy!

Mond, mit látsz most, amikor Jézus Krisztussal együtt nézel lisztes edényed és olajos korsód aljára? Mond, miből élsz?

Babilon hatalmas királya, Nebukadnecár gyötrő álmot látott. Felébredve belőle, az álmot teljesen elfelejtette, de a gyötrelmeket, melyet okozott, minden nap érezte és szenvedett. Magához kérte birodalma minden írástudóját, varázslóját, bűbájosát, asztrológusát és mágusát. Amikor már másodszor álltak a király előtt ezt kérte tőlük Nebukadnecár:

- „Hogy ha az álmot meg nem mondjátok nekem, [csak] egy ítélet lehet felőletek: hogy hamis és tévovázó beszédet koholtok, hogy azzal tartsatok engem, míg az idő múlik. Mondjátok meg azért nekem az álmot, akkor tudom, hogy az értelmét is megjelenthettek nekem.” Dániel 2, 9. Erre ők egyhangúan erre ezt válaszolták a királynak:
- „Nincs ember a földön, aki a király dolgát megjelentesse: mivelhogy bármilyen nagy és hatalmas király sem kívánt még egyetlen írástudótól, varázslótól és káldeustól (=mágus) sem ilyen dolgot. Mert a dolog, amit a király kíván, igen nehéz, és nincs más, aki azt megjelentesse a király előtt, hanemha az istenek, akik nem lakoznak együtt az emberekkel.” Dán 2:10-11.

Nebukadnecár tehát kiadta a parancsot, hogy birodalmában minden jóvendőmondó, jós és mágus fejét vágják le, mert senkit nem talált közöttük, aki képes lett volna felfedni és megfejtetni nagy királyt kínozza gyötrő álmát. A visszafordíthatatlan ítéletet elkezdtek végrehajtani, amiért

Ariók felelt. Elérkezett hát Dánielhez és a társaihoz is, de ők időt, - talán három napot - kértek tőle, cserébe azt ígérte Dániel, hogy ő elviszik a királynak a megfejtett álmot.

A történet szerint Dániel és társai: Ananiás, Misáel és Azariás haza mentek. Elmondák az ő sorstársainak, hogy haladékokat kaptak és felszólították őket, hogy tusakodjanak velük és kérjék együtt az egek Istenétől irgalmasságot e titok végett, hogy el ne vesszenek Dániel és az ő társai a többi babiloni bölcsekkel együtt kiáltottak kinyilatkoztatásért, amely egyet jelentett a kegyelemmel és az étellel, mégpedig az Úr szavára a halálból előálló étellel. Isten ezt meghallgatta és Dánielnek megjelentette az a titok éjjeli látásban, Dániel pedig áldotta az egek irgalmas Istenét. (Dán 2: 12-19) Tegyük fel újra a legfőbb kérdést!

- Most, „Nebukadnecár” visszavonhatatlan ítéletének hallatán mond, mit látsz, amikor nézel lisztes edényed és olajos korsód aljára? Mond, hány napra való étled van még e halálra szánt testedben? Mond, miből élsz? Miből élt akkor és ott Dániel, Ananiás, Misáel és Azariás? Most tudod a választ!
- Abból élsz te is, amiből akkor és ott Dániel, a kegyelemből meghallgatott imából, és az élő Úr teremő Igéjével a semmiből és a halálból előálló, megszülető és lértrejevő isteni életből.

Nebukadnecár, minden idők legnagyobb és legdicsősegebb birodalmának nagy királya a birodalmi méretű tartalékaiból létezett és minden percben rettegett az életéért. Dániel felett kimondatott a halál és semmije sem volt, amivel ő ezt a felette is kimondott halált étletté változtathatta volna. Dániel is jól tudta, amit mágus sorstársai előtte már kimondtak, hogy ennek az állapotnak nincs semmilyen emberi megoldása, hanem csak Istentől való megoldása van. Ezt tudva nem kezdett bele tehát emberi egérutakat keresni és találni. Az egyetlen menekvést és megoldást választva fogadta el azt a halálra szánt állapotát és az egyetlen isteni életért kiáltott belőle kegyelemért és irgalomért.

Most Úr igéjével a saját vékám aljára nézve én meglátom azt az önmagammat, aki sötét sírjában már kiáltani sem tud. Látom, hogy együtt merülök a tagadó Péterrel, együtt ülök a porban Jóbbal, kinek egyetlen reménye az Úr. Együtt fohászok Dániellel és a társaival az egyetlen Istentől való megoldásért! Együtt nézem a súnemi özvegyel az emberi nagy utazás emberileg látható utolsó állomását. Együtt ízlelgetem az Úr Pál apostol ajkára és tollába adott Igéjét, amikor így szól:

„Ezt pedig azért mondom, atyámfiai, mert az idő rövidre van szabva ezentúl, azért akiknek van is feleségük (=bármilyük), úgy legyenek, mintha nem volna. És akik sírnak, mintha nem sírnának; és akik vigadnak, mintha nem vigadnának; akik vesznek, mintha semmijük sem volna. És akik élnek e világgal, mintha nem élnének: mert elmúlik e világnak ábrázatja.” 1Kor 7:29-31.

Meglátom, hogy az engem kívül és belül most még meghatározó világot és javait elmuló semminek kellene tekintenem, és szüntelenül azt keresnem, amit ebből a semmiből az én Teremtő Mennyei Atyám akar előhozni (Máté 6:33). Oh, kegyelmes Isten, segíts meg! Meglátom az én sötét ürességemben az Úr Isten Igéjét, amint így szól:

- ***„Az Úr öl és elevenít; Sírba visz és visszahoz.”*** 1Sám 2:6
- ***„Most lássátok meg, hogy én vagyok, és nincs Isten kívülem! Én ölk és elevenítek, én sebesítek és én gyógyítok, és nincs, aki kezemből megszabadítson!”*** 5Móz 32:39.

Látom, hogy ezt az üres sötétségemet egyetlen nagy kiáltás tölti be és én is benne vagyok abban a mindeneket megrengető (Máté 27:50-52; Luk 23:44) kiáltásban, mert ez már az én

megváltva üdvözítő Úramnak, az Úr Jézus Krisztusnak világteremtő kiáltása. Ezzel a kiáltással tett újjá mindent!⁸

Emlékezzünk Jézus szenvedéseire; ott gyötrődött a keresztfán, de még ott is a mások szükségével, sőt mások kínhalálával törődött, az enyémmel és tiéddel. Jézus a kereszten egy gyilkos gondját is magára veszi, és magára veszi egész népe gondját. Csak ez után mondja: „Elvégeztetett.” Ezután kiált fel így:

- **„Elói, Elói! Lamma Sabaktáni? ami megmagyarázva annyi, mint: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?”** Márk 15: 34.

Gyertek testvéreim, esedezzünk és tusakodjunk ekképpen az újjá szülő, az újjá teremtő és életet adó Szentlélek eljöveteleért, és azért, hogy mi mindig megújulva új életben járjunk:

„Halld meg, URam, hangomat, hívlak! Irgalmaz nekem, és hallgass meg engem! Szívemben hallom, hogy azt mondod: Az én arcomat keressétek! A te arcodat keresem, ó, URam! Ne rejtsd el előlem arcodat, ne utasítsd el szolgádat haraggal! Te vagy segítőm, ne taszíts el, ne hagyj el engem, szabadító Istenem!” Zsolt 27: 7 – 9.

Amikor tehát azt mondjuk az igehirdetés, a prédikáció, vagy az imádság végén, hogy „Ámen”, akkor nemcsak Krisztus Urunkat mondjuk, nemcsak a Jézus nevét mondjuk, hanem Ő vele együtt, egy hangként, egy szívként, egy lélekként, Ő vele egy testként (Ef 5:31-32) a teremtő Atya Isten által Krisztusban akart teljes és örök önmagunkat is mondjuk! Akarom-e önmagamat így Jézus Krisztussal, sőt a Szentháromság egy örök Istennel együtt kimondani? Én akarom, azaz ÁMEN!

⁸ „És monda az, aki a királyi széken ül vala: Íme mindent újjá teszek. És monda nekem: Írd meg, mert e beszédek hívek (*ámen*-ek) és igazak (*ámen*-ek).” Jel 21:5